

વિષય કોડ / Subject Code : BIZ-6

પેપર-6 : સામાન્ય અભ્યાસ-3 (મુખ્ય પરીક્ષા - વર્ણનાત્મક)

Paper-6 : General Studies-3 (Main Exam - Descriptive)

કુલ ગુણ : 150

સમય : 3 કલાક

Total Marks : 150

Time : 3 Hours

સૂચના : 1. પ્રશ્નક્રમાંક 1 થી 15

1. Question No. 1 to 15

2. બધા જ 15 પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે.

2. Attempt all 15 questions.

3. દરેક પ્રશ્નના 10 ગુણ છે.

3. Each question carries 10 marks.

4. જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં લખવાના છે.

4. Answer should be given approximately in 200 words.

પ્ર.-1. ઝડપી આર્થિક વૃદ્ધિ માટે ઉત્પાદન ક્ષેત્ર અને ખાસ કરીને MSME નો GDPમાં હિસ્સો વધે તે જરૂરી છે. આ સંદર્ભમાં સરકારશ્રીની વર્તમાન નીતિઓની ચર્ચા કરો.

Q.-1. Faster economic growth requires increase in the share of the manufacturing sector in GDP, particularly of MSMEs. Discuss the present policies of the Government in this regard.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

પ્ર.-2. દેશમાં અપેક્ષિત આયુષ્યમાં થયેલા વધારાને કારણે નવા સ્વાસ્થ્ય પડકારો ઉભા થયા છે. તે પડકારો શું છે અને તેને પહોંચી વળવા માટે કયાં પગલાં લેવાની જરૂર છે ?

Q.-2. The increase in life expectancy in the country has led to newer health challenges. Which are these challenges and what steps need to be taken to meet them?

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

પ્ર.-3. ઉભરતી તકનીકો (technologies) અને વૈશ્વિકરણ કઈ રીતે મની લોન્ડરિંગમાં ભાગ ભજવે છે તેની ચર્ચા કરો. રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે આ સમસ્યાનો સામનો કરવા માટે લેવાયેલ પગલાંઓની ચર્ચા કરો.

Q.-3. Discuss how emerging technologies and globalisation play role in money laundering. Discuss the measures taken to tackle this problem at national and international levels.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

- પ્ર.-4. “નીતિ આયોગ આયોજન પંચનું બહેતર સંસ્કરણ છે.” – નિવેદનનું મૂલ્યાંકન કરો.
- Q.-4. “NITI Aayog is better version of Planning Commission.” – Evaluate the statement.
- પ્ર.-5. આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનું માળખું અને રચના દ્વારા રાષ્ટ્રના વિકાસની કલ્પના કરી શકાય છે. ભારતના સંદર્ભમાં નિવેદનની ચર્ચા કરો.
- Q.-5. The growth of a nation can be visualised by the change in the structure and composition of international trade. Discuss the statement with reference to India.
- પ્ર.-6. “ડિજિટલ ઇન્ડિયા” કાર્યક્રમ ખેડૂતોને ખેતીની ઉત્પાદકતા અને આવક વધારવામાં કેવી રીતે મદદ કરી શકે? સરકારે આ બાબતે શું પગલાં લીધા છે?
- Q.-6. How can the “Digital India” programme help farmers to improve farm productivity and income? What steps has the Government taken in this regard?
- પ્ર.-7. ભારતમાં બાયોગેસ ઉર્જાને વ્યાપક રીતે અપનાવવામાં મુખ્ય અવરોધોને જણાવો અને તેની ચર્ચા કરો. સક્ષમ અને ટકાઉ બાયોગેસ સ્ત્રોતો માટે કઈ નીતિઓ અને તકનીકી નવીનતાઓની જરૂર છે ?
- Q.-7. Describe and discuss the key bottlenecks in widespread adoption of biogas energy in India. What policies and technological innovations are needed for viable and sustainable biogas sources?
- પ્ર.-8. 4 R (ઘટાડો, પુનઃઉપયોગ, પુનઃપ્રાપ્તિ અને પુનઃપ્રાપ્તિ) – વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ સિસ્ટમમાં સક્રિયપણે ભાગ લેવા નાગરિકોને પ્રોત્સાહિત કરવા માટે કયા પ્રકારના ક્ષમતાનિર્માણ કાર્યક્રમો તૈયાર કરી શકાય ?
- Q.-8. What types of capacity building programmes can be designed to encourage citizens to actively participate in 4 R (Reduce, Reuse, Recycle and Recover) waste management system?

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

upsc2ias.com

પ્ર.-9. ટકાઉ વિકાસ આયોજન અને અમલીકરણ (Sustainable Development Planning and Implementation) માટે સેટેલાઈટ ડેટાનો ઉપયોગ કરવાના સંભવિત લાભો અને પડકારો શું છે ?

Q.-9. What are the potential benefits and challenges of using satellite data for sustainable development planning and implementation?

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

પ્ર.-10. “ઓપન નેટવર્ક ફોર ડિજિટલ કોમર્સ એ માર્કેટીંગ માટે નવો ખ્યાલ છે.” – ચર્ચા કરો.

Q.-10. “Open network for digital commerce is a new concept in marketing.” – Explain.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

પ્ર.-11. આકાંક્ષી જિલ્લાઓ (Aspirational Districts) કાર્યક્રમ સંબંધિત જિલ્લાઓ માટે Game Changer છે. ગુજરાતના સંદર્ભમાં આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

Q.-11. Aspirational Districts programme is a game changer for concerned districts. Discuss the statement with reference to Gujarat.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

પ્ર.-12. “બેટરી બ્રેકથ્રુ અને અન્ય સંબંધિત ઇન્નોવેશન (Battery Breakthrough and other related innovations) ગુજરાતમાં વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસ માટે નવા વિઝન છે.” – નિવેદનનું મૂલ્યાંકન કરો.

Q.-12. “Battery Breakthrough and other related innovations are new visions for growth and economic development in Gujarat.” – Evaluate the statement.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

પ્ર.-13. “ઝડપી પરિવહન વ્યવસ્થા સમય, નાણાં બચાવી શકે છે અને ભાવિ પેઢી માટે સારૂ પર્યાવરણ બનાવવામાં મદદ કરી શકે છે.” – ચર્ચા કરો.

Q.-13. “Rapid transit system can save time, money and help better climate for future generation.” – Discuss.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

પ્ર.-14. “ગિફ્ટ સિટી (GIFT City), ગાંધીનગર ગુજરાતની અર્થવ્યવસ્થાને બદલી શકે છે.” – ચર્ચા કરો.

Q.-14. “GIFT City, Gandhinagar can change the economy of Gujarat.” – Discuss.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

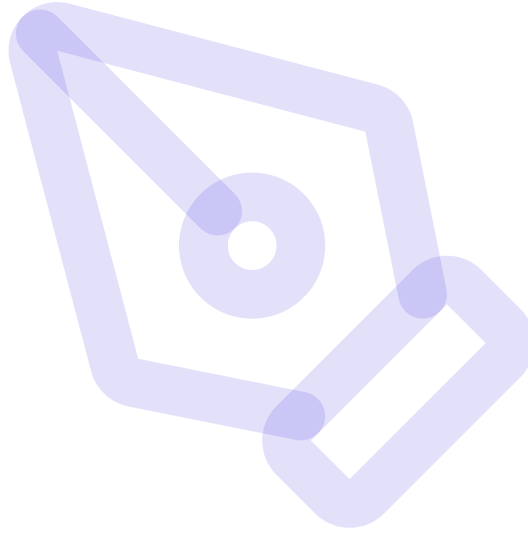
upsc2ias.com

- પ્ર.-15. “હવાની ગુણવત્તા સૂચકાંક, સુખ સૂચકાંક (Happiness Index) અને ટકાઉ વિકાસ લક્ષ્યાંકો એકબીજા સાથે જોડાયેલા છે.” – યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે ચર્ચા કરો.
- Q.-15. “Air Quality Index, Happiness Index and Sustainable Development Goals are interconnected.” – Discuss with suitable examples.

મેળવેલ ગુણ /
OBTAINED
MARKS

કુલ ગુણ /
TOTAL
MARKS: 10

upsc2ias.com